

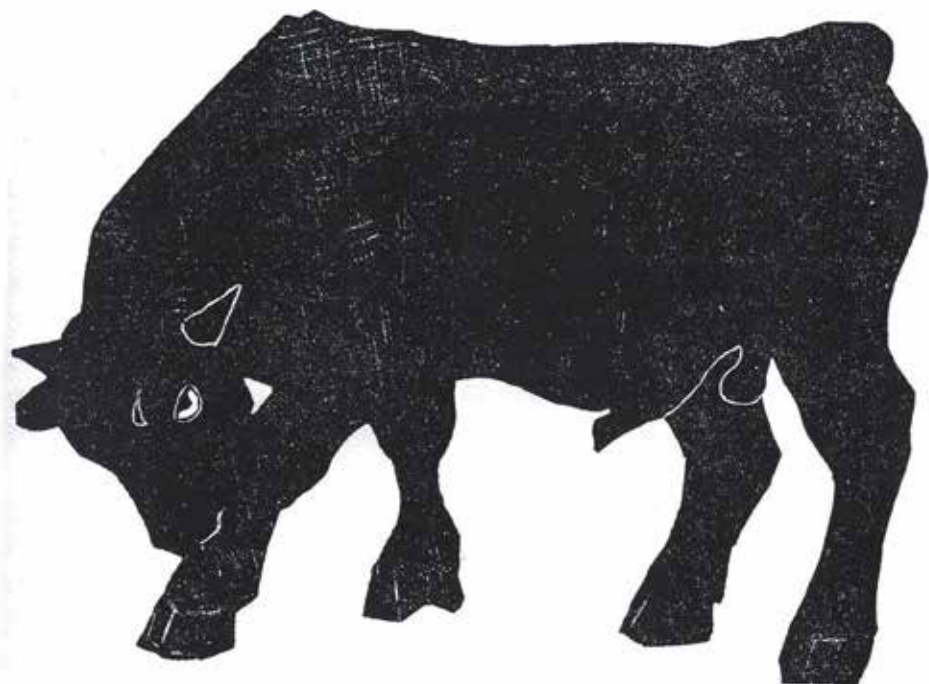
“Landsforeningen Martin A. Hansen”
martinahansen.dk og digteroglandskab.dk
Face Book gruppe: Landsforeningen Martin A. Hansen

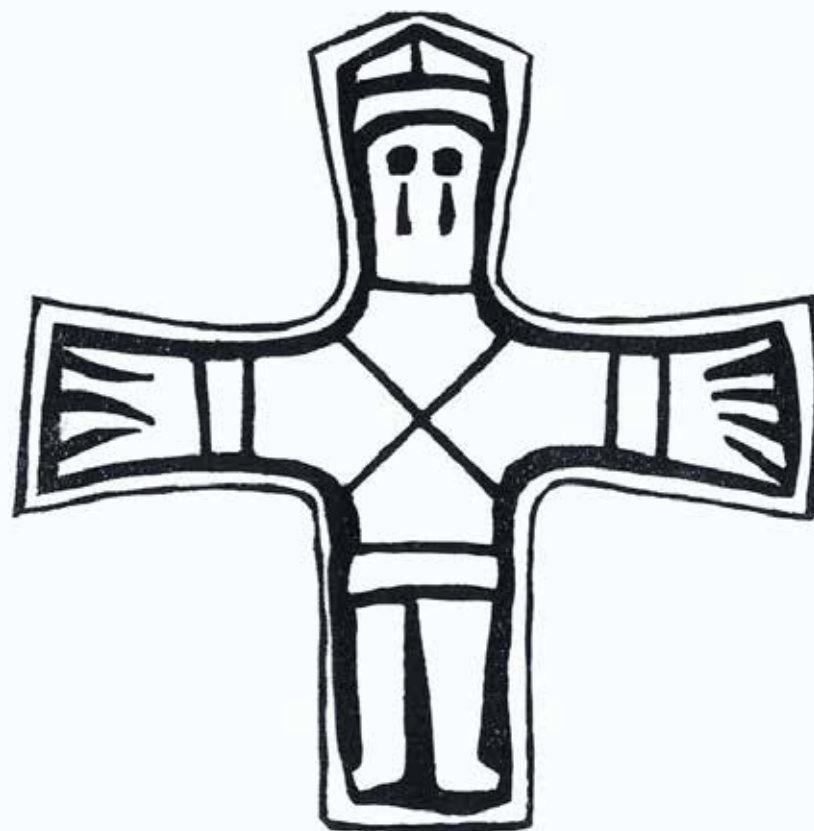
“Orm og Tyr”

tema 2016

Tak til Sven Havsteen-Mikkelsens arvinger, der lader os bruge hans træsnit fra “Orm og Tyr”

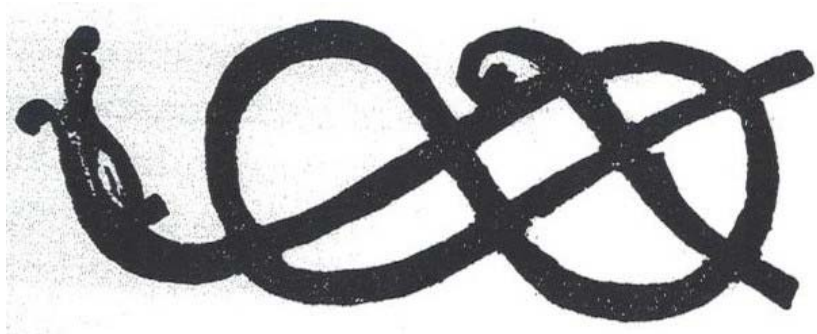

2015 ved MLR

landsforeningen
Martin A. Hansen
www.martinahansen.dk

"Orm og Tyr – år"

Landsforeningen Martin A. Hansen vil i 2016 skabe forskellige tiltag, hvor hovedformålet er at sætte fokus på det store værk, "Orm og Tyr", som udkom i 1952.

"Orm og Tyr" er en levende fortælling om trosskiftet i Danmark o. år 1000, en fortælling om, hvordan den spirende kristendom indoptog vægtige elementer fra Nordboernes gamle trospraksis, der gik til grunde med vikingetidens endeligt, omformede disse og gav ny grokraft til et retssyn og en opstandelsestro, som blev grundlaget i den tidlige romanske kristendom.

Forarbejdet til dette store værk handler tillige om et forunderligt møde og samarbejde på de såkaldte 'kirkerejser' mellem Ole Wivel, Sven Havsteen-Mikkelsen og Martin A. Hansen.

Denne folder præsenterer en række foredrag – alle relateret til "Orm og Tyr" - og det er vort håb, at man i sognegårde, præstegårde og højskoler landet over vil medvirke til, at kendskabet til "Orm og Tyr" udbredes. Det handler ikke om at blive klogere på den videnskabelige udforskning af en epoke, men i højere grad om at vide sig fortalt ind i en fortælling, der rækker langt bagud og som i sig tillige rummer store visionære synner.
Ole Juul

Foredragene bestilles direkte hos foredragsholderen.

For yderligere oplysning om "Orm og Tyr-året" kan der rettes henvendelse til Ole Juul, mail: ole-juul@post.tele.dk – tlf. 22 80 08 27.

For oplysninger om "Landsforeningen Martin A. Hansen" kan rettes henvendelse til Mette Lise Rössing, roessing@mail.dk - tlf. 86 69 49 31

Martin A. Hansen (1909—1955) var en af det 20. århundredes største danske forfattere og historiefortællere. Hans værker er fortsat af betydning for nutidens og fremtidens samfund. Hovedværker som romanerne "Lykkelige Kristoffer" (1945) og "Løgneren" (1950) samt novellsamlingerne "Tornebusken" (1946) og "Agerhønen" (1947) blev modtaget som skelsættende og hædredes med adskillige priser. Hans sprogbrug er usædvanlig og viser det danske sprog i ypperste udgave - her et citat fra novellen "Sommerluft" fra bogen "Til Minde":

. . . Det er den mærkelige og lange Stund i Daggrøet, da der er mere stille i Naturen end nogen Tid ellers, mere stille end om Natten. Mangt levende sover nu dybere end ellers. Andet levende venter og lytter. Præsterne i Naturen, Haner, Sangfugle, og Hestene venter i dyb og stum Uro paa, om Dagen vil blive født igen. Jeg løfter Hovedet og ser hen over en Mark, hvor jeg ved Ankomsten i Nat bemærkede store, staaende Skygger. Nu ligger de, Hestene, alle, et sjældent Syn. Hovederne er løftet, vendt mod den Side, hvorfra Dagningen skal komme . . .

"Landsforeningen Martin A. Hansen" er stiftet d. 15. april 2009 i Strøby på Stevns - forfatterens fødeegn. Landsforeningen skal sikre erindring, viden og fortælling om forfatteren ved at tage initiativ til aktiviteter, udgivelser og praktiske arrangementer. Foreningen har støttet de planer der har ført til en forbindelse imellem forfatteren og det landskab han skrev fra - "Digter og landskab". Dette er en spændende nytænkning af naturoplevelser i en digters fodspor. Foreningen udgiver også to årlige nyhedsbreve.

Medlemskab af "Landsforeningen Martin A. Hansen" kan opnås ved henvendelse til Mette Lise Rössing: **pr. mail:** roessing@mail.dk eller **pr. post:** Slagelse Landevej 115, DK 4242 Boeslunde eller *via vores hjemmeside*. Oplys navn, adresse, telefon og evt. mail og om det er medlemskab for en person = kr. **200.-** par = kr. **300.-** eller institution/ forening = kr. **400.-** Foreningens bank har: reg. nr. 9261 konto nr. 3050630314. Landsforeningens CVR. nr. er 32959199.

Bemærk—denne udgave af folderen er læsevenlig med sideangivelse fra 1 til 8. Skal den ud printes så gør det fra web: www.martinahansen.dk

"LANDSFORENINGEN MARTIN A. HANSEN"

Et "Orm og Tyr" – arrangement kunne se sådan ud:

Foredragsaften / -eftermiddag:

Foredrag med efterfølgende spørgsmål og debat.

Temadag:

To – tre foredrag med frokost/kaffe mellem foredragene.

Søndagsarrangement:

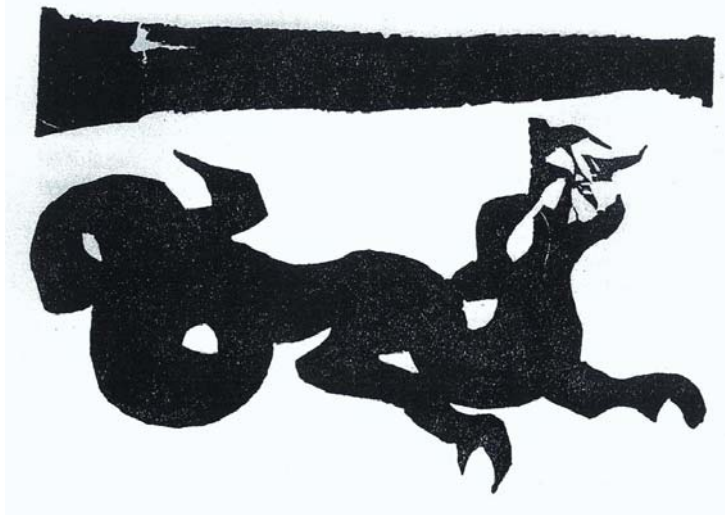
Gudstjeneste (evt. med foredragsholderen som prædikant) med efterfølgende frokost og foredrag.

Landsforeningen Martin A. Hansen afholder selv:

Temadag om **"Orm og Tyr"** på **Hadsten Højskole** lørdag d. 16. april 2016, kl. 10–16. Foredragsholderne er **Birgitte Krejsager, Anders Thyrring Andersen og Hans-Ole Hansen** (Martin A. Hansens søn) Foredragene vil blive de samme, som nævnt i denne folder. Hans-Ole Hansen taler om *Orm og Tyrs fortællinger*. Deltagerpris og andre praktiske oplysninger vil blive oplyst senere. Se på www.martinahansen.dk

En temadag om **"Orm og Tyr"** på **"Emmaus", Haslev**, vil blive afholdt lørdag d. 29. oktober 2016. Program, foredragsholdere, pris og praktiske oplysninger vil blive offentliggjort senere. Se på www.martinahansen.dk og www.galleri-emmaus.dk

Endnu en temadag om "Orm og Tyr" søges arrangeret i Jylland eller på Fyn i løbet af 2016 - se oplysninger senere på www.martinahansen.dk

Birgitte Krejsager

Om Historiker og Digter. Arbejdsvenskabet med Palle Lauring, tanke- og brevveksling.

Martin A. Hansen og Palle Laurings venskab opstår ud af Martin A. Hansens arbejde med *Orm og Tyr*, bogen om Danmarks gamle kirker. I Martin A. Hansens sidste leveår udfoldes et intenst arbejdsvenskab i vade-stedet mellem digtningen og historien. Begge digtere nærrede en dyb interesse for Danmarks ældste historie og planlagde sammen at udgive et historisk tidsskrift, *Tellus*. Martin A. Hansens død i juni 1955 satte en brat stopper for de mange planer, men fra den omfattende brevveksling flyder dybe inspirationskilder til Palle Laurings omfattende historiske forfatterskab. *Om Historiker og Digter* er titlen på den dobbeltkronik, Martin A. Hansen skrev i december 1954, da det virkelig brændte på for vennen Palle Lauring.

Kontakt: bikr@law.aau.dk - Honorar 5.000 + rejse/transport

Anders Thyrring Andersen

Kontrapunkt. Om arbejdsfællesskabet mellem Martin A. Hansen og Sven Havsteen-Mikkelsen.

Foredraget skildrer mødet, venskabet og arbejdsfællesskabet mellem Martin A. Hansen og Sven Havsteen-Mikkelsen. De to havde flere venner tilfælles fra kredsen omkring tidsskriftet *Heretica*, ikke mindst Ole Wivel, med hvem de som forberedelse til det fælles værk *Orm og Tyr* (1952) foretog en lang række rejser i Danmark og det øvrige Skandinavien – de såkaldte kirkerejser. Senere fulgte flere andre rejser og bogudgivelser. Mødet og samarbejdet med Sven Havsteen-Mikkelsen blev i en årrække et af de væsentligste elementer i Martin A. Hansens tilværelse og var med til at sende forfatterskabet i en ny retning. Ligesom Hansen fik kolossal betydning for Havsteens udvikling som kristen maler. Såvel Martin A. Hansen som Sven Havsteen-Mikkelsen befandt sig i et spændingsfelt mellem tradition og modernitet. De var absolut ikke bagudvendte, således som den kulturradikale kunst- og litteraturkritik har påstået. Begge kunstnere kan betegnes som kristne modernister, idet de formåede at forene et modernistisk formsprog med en kristen tro.

Kontakt: thyrring-andersen@hotmail.com - Honorar 4.000 + rejse/transport

Bjarne Nielsen Brovst

Om kirkerejserne og rejserne med Sven Havsteen-Mikkelsen.

I sit foredrag om *Orm og Tyr* fortæller Bjarne Nielsen Brovst om sit nære samarbejde med Sven Havsteen-Mikkelsen, hvor de to i 1980-90'erne rejste i fodsporet af Martin A. Hansen og Sven Havsteen-Mikkelsen, da de to fra 1948-1952 lavede bogen om *Orm og Tyr* (1952). Bjarne Nielsen Brovst har bl.a. skrevet *Danmarksbilleder* (1982) og *Kirkerejserne* (1987) sammen med Sven Havsteen-Mikkelsen. Desuden bøgerne *Sven Havsteen-Mikkelsen og Martin A. Hansen 1946-1955* og *Martin A. Hansen. Bondesøn og digter* (1991).

Kontakt: brovst@gmail.com - Honorar 3.900 + rejse/transport

Claus Helsbøl

Forbindelsen til det oprindelige. Om maleren og mennesket Sven Havsteen-Mikkelsen.

Sven Havsteen-Mikkelsen var en af de betydeligste danske kirkekunstnere. Vi får i foredraget et indblik i hans livsbane – bl.a. i samarbejdet med forfatteren

Martin A. Hansen (kirkerejserne og bogen *Orm og Tyr*). Desuden hans markante synspunkter på både samfund og evangelisk-luthersk kristendom.

Foredraget illustreres af især Sven Havsteen-Mikkelsens kirkekunst rundt om i Danmark og Norden.

Kontakt: hugin1950@gmail.com - Honorar 3.000 + rejse/transport

Sven Havsteen-Mikkelsen

Martin A. Hansen og kunstneren Sven Havsteen-Mikkelsen (1912-99) traf første gang hinanden i slutningen af 1948, introduceret af fælles venner fra kredsen omkring tidsskriftet "Heretica" (1948-53), Ole Wivel og Knud W. Jensen. Meget hurtigt opstod ikke blot et nært venskab, men også et kunstnerisk arbejdsfællesskab mellem dem. Det første resultat heraf blev det religions- og kirkehistoriske værk "Orm og Tyr", udgivet i 1952, men forberedt i de foregående år gennem talrige fælles rejser i Danmark og nabolandene, de såkaldte 'kirkerejser'. "Orm og Tyr" er et kollektivt kunstværk i den forstand, at Hansens tekst, Havsteen-Mikkelsens træsnit

Henning Nørhøj

Fra soldyrkelse til folkekristendom Martin A. Hansens Orm og Tyr i et kirkehistorisk perspektiv.

Martin A. Hansen fortæller visionært og personligt om religionsskiftet i Norden. Selv om bogen bygger på mere solide studier, er det fortælleren, digteren, der skriver værket.

Foredraget, der ledsages af billeder, vil sætte forfatterens indføjte skildring i centrum.

Kontakt: l.h.norhoj@gmail.com - Honorar 5.000 + rejse/transport

Ole Juul

"At binde mørkets fyrste" Opstandelsestanken og -troen i "Orm og Tyr".

I mit foredrag vil jeg belyse opstandelsestanken og -troen, som den kommer til udtryk i religionsskiftet i Danmark o. år 1000, og som den levende er beskrevet i Martin A. Hansens store værk *Orm og Tyr* fra 1952. Desuden vil jeg med udblik til Martin A. Hansens fiktion pege på, hvordan samme opstandelsestanke og -tro får et litterært/kunstnerisk udtryk i novellerne "Agerhønen", "Høstgildet", "Martsnat" og "Påskekløkken".

Kontakt: ole-juul@post.tele.dk - Honorar 4.000 + rejse/transport

(Sven Havsteen-Mikkelsen fortsat) og Ole Wivels redaktionelle indsats spiller kontrapunktisk sammen, altså som selvstændige stemmer forenet til en flerstemmig sats. Samarbejdet mellem Hansen og Havsteen-Mikkelsen fortsatte i de kommende år: "Kringen" (1953), "Rejse paa Island" (1954) - på baggrund af en fælles rejse til Island - og den danske oversættelse af Herman Melvilles roman "Moby Dick" (1955). Året efter Martin A. Hansens død udførte Havsteen-Mikkelsen sin første opgave til en kirke. Nu regnes Sven Havsteen-Mikkelsen af mange som den måske betydeligste danske kirkekunstner i det 20. århundrede.

Anders Thyrring Andersen